

Møteinnkalling

Utvalg:	Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Møtested:	Galten gård, Engerdal
Dato:	15-16.09.2020
Tidspunkt:	15.09 kl 10.00 og 16.09 kl 09.00

Eventuelt forfall må meldes snarest på epost til sikva@fylkesmannen.no
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Tirsdag 15.09

Oppmøte den 15.09 kl 10.00 på Galten gård. Innsjekking for overnatting. Alle får egne rom.

Kaffe og bite i – orientering inne før vi drar ut (vi ser an været)

Befaring i Gutulia nasjonalpark

- Innfallsport
- Tursti inn til nasjonalparken, 3 km
- Setrene – bygninger og kulturlandskap
- Lunsj ute/inne ved setra
- Natur- og opplevelsessti, 1,5 km
- Orientering fra Besøkssenter nasjonalpark, Elgå
- Tursti tilbake til innfallsporten, 3 km

Husk gode sko og varme klær for å være ute hele dagen.

Felles middag kl 19.00 på Galten gård.

Onsdag 16.09

Møte i nasjonalparkstyret starter på Galten gård kl 09.00 og vi tar sikte på å avslutte kl 15.00.

Orienteringssaker

- Statens naturoppsyn – Rollefordeling mellom oppsyn og forvaltning. Ressurssituasjon for Femundsmarka og Gutulia. Anmeldelser – v/ Kari Kveseth, SNO
- Vertskap Gutulia sommeren 2020
- Nye hjemmesider for nasjonalparkene
- Slitasjeregistreringer langs Røvassdraget og Røvolfjellet
- Fuglekartlegging på Røvolfjellet
- Status Historisk vandrerute
- Sårbarhetsvurdering i Langtjønnna LVO
- Status Lappmeisprosjektet

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 29/2020	Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte		
ST 30/2020	Referatsaker		
DS 1/2020	Delegerte saker		
DS 2/2020	Dispensasjon til organiserte turer i Femundsmarka og Gutulia nasjonalpark og Femundslia landskapsvernområde - Lars Monsen Femund Lodge		2020/8684
DS 3/2020	Dispensasjon for 2 organiserte turer i Femundsmarka nasjonalpark - Espen Evensen/Nordic Outdoor Experience		2020/7355
DS 4/2020	Dispensasjon til Innlandet fylkeskommune for filming med drone inntil 2 dager i området Svuku i Femundsmarka nasjonalpark		2020/9868
DS 5/2020	Vedtak om anmeldelse til Hedmarktoppen folkehøyskole - Arbeidsutvalget		2020/9254
ST 31/2020	Disponering av tiltaksmidler for 2020		2020/9933
ST 32/2020	Forslag til retningslinjer for droner i Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker		2020/9806
ST 33/2020	Høring av besøksstrategi for Femundsmarka nasjonalpark		2020/9927
ST 34/2020	Klagesak fra Svahken sijte - Organiserte turer i Femundsmarka nasjonalpark - Lars Monsen Femund Lodge		2020/8684
ST 35/2020	Eventuelt		

ST 29/2020 Godkjenning av innkalling og protokoll fra forrige møte

DS 1/2020 Delegerete saker

**DS 2/2020 Dispensasjon til organiserte turer i Femundsmarka og Gutulia nasjonalpark og Femundslia landskapsvernområde - Lars Monsen
Femund Lodge**

DS 3/2020 Dispensasjon for 2 organiserte turer i Femundsmarka nasjonalpark - Espen Evensen/Nordic Outdoor Experience

DS 4/2020 Dispensasjon til Innlandet fylkeskommune for filming med drone inntil 2 dager i området Svuku i Femundsmarka nasjonalpark

DS 5/2020 Vedtak om anmeldelse til Hedmarktoppen folkehøyskole - Arbeidsutvalget

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/9933

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	30/2020	16.09.2020

Disponering av tiltaksmidler for 2020

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vil disponere de tildelte tiltaksmidlene på 690 000,- i henhold til forslag i tabellen.

Saksdokumenter (følger saken)

Tildelingsbrev fra Miljødirektoratet
Søknad fra styret om midler til tilretteleggingstiltak

Saksopplysninger

Det ble tildelt en ramme på 690 000,- i tiltaksmidler for Femundsmarka og Gutulia for 2020

Tildeling av midler til tiltak i verneområdene har tidligere vært som følgende:

2016	800 000,-
2017	800 000,-
2018	1 101 184,-
2019	700 000,-

Tiltak i verneområder – kap. 1420 post 31

	Navn	Omsøkt	Forslag disponering 2020	MERK
1	Åpen seter – Gutulia NP	80 000	80 000	Gjennomført
2	Tilsyn og oppfølging av åpne buer -ved	70 000	40 000	Samarbeid Statskog og SNO
3	Slått og vedlikehold – Gutulisetrene	40 000	40 000	Lokalt SNO er økonomiansvarlig
4	Innfallsporter – ferdigstille prosjektering	40 000	75 000	Påbegynt i 2016 – slutføres 2017
5	Kartlegging av lappmeis i Femundsmarka	45 000	0	Tiltak kan støttes under post 21 - utredningsmidler
6	Tilrettelegging i Synnervika	80 000	60 000	
7	Kartlegging av sårbare arter på Røvolfjellet	55 000	0	Dekkes av utredningsmidler
8	Leirplasser – fjerning av bålringer	70 000	20 000	
9	Ferdigstille skigard i Gutulia	45 000	45 000	
10	Oppgradere og ferdigstille naturstien i Gutulia	45 000	20 000	
11	Kartlegging av brannflater i Femundsmarka	45 000	40 000	
12	Behov for ny utedo ved Møllerbua	65 000	60 000	Samarbeid med Statskog som kan bygge til selvkost
13	Kartlegge verdier i gammelskogen i Femundsmarka	70 000	0	Dekkes av midler til kartlegging

14	Skjøtselstiltak Heggrøsta	85 000	30 000	
15	Restaurering av klopper langs Vognveien	60 000	70 000	Klopper og kavlinger gjennomført i samarbeid med Statskog og DNT
16	Vognveien mellom Svartvika og Nordvika - tilrettelegging	35 000	62 000	Tilrettelegging i forbindelse med Historisk vandrerute
	Diverse		48 000	
	Totalt	925 000	690 000	

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/9806

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	31/2020	16.09.2020

Forslag til retningslinjer for droner i Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vedtar det framlagte forslaget til retningslinjer for bruk av droner i Femundsmarka nasjonalpark og Gutulia nasjonalpark. Retningslinjene vil gjelde fra dags dato.

Saksdokumenter

Retningslinjer for søknad om bruk av droner i verneområdene-Skarvan og Roltdalen nasjonalpark av 30.11.2018.

Brev fra direktoratet om droner og vurderinger knyttet til bruken av disse i verneområder av 6.3.2019

Matrise for behandling av søknader om bruk av drone i Rondane og Dovre nasjonalparker av 11.10.2019.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret har fått en del henvendelser om bruk av droner i verneområdene, og behandlet flere søknader etter verneforskriften. Trolig er det flere som ikke er kjent med at det finnes et slikt regelverk. Det har vært en stor økning i antall droner og dermed har også bruken økt. Droner blir mye brukt for å filme og ta bilder i flott natur. Ulempene og skadepotensialet med bruk av droner er vel kjent, både i forhold til friluftsliv og dyreliv. Samtidig kan bruk av droner ha stor nytteverdi, f.eks. ved bruk i naturforvaltning, forskning og ulike typer næringsvirksomhet. Dette gjelder ikke minst når bruk av droner kan redusere kjøring på barmark eller redusere bruken av fly/helikopter. Flere vurderer å bruke droner i forbindelse med skjøtsel og forvaltning av verneområder, naturovervåkning, oppsynsvirksomhet osv. Det er derfor et ønske om at de ulike verneområdestyrene skal utarbeide retningslinjer for bruk av droner i sine verneområder.

Flere nasjonalparkstyrene opplever stor pågang på dronesøknader og har de siste årene utviklet en praksis på vurdering og behandling av slike søknader. Særlig Jotunheimen-Utladalen har en stor saksmengde. Både Jotunheimen-Utladalen, Reinheimen, Dovrefjell og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har vurdert behandling av slike søknader i sak som har vært fremlagt fra de respektive sekretariater.

Selv om en i Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker ikke har et tilsvarende stort antall søknader om bruk av drone som i f.eks. Jotunheimen-Utladalen, er det likevel hensiktsmessig å dra nytte av forvaltningspraksisen i andre nasjonalparker og ta et standpunkt vedrørende behandling av dronesøknader med ulike formål. Dette for å sørge for likebehandling og unngå å skape en presedens.

Det er grunn til å peke på at bruk av droner ikke regnes som motorferdsel etter motorferdselloven med forskrifter - og for verneforskrifter legges samme definisjon av motorferdsel til grunn som i motorferdselloven. Drone er et luftfartøy uten fører om bord, derfor er de likestilt med modellfly i lovverket.

I verneområdene som Nasjonalparkstyret er forvaltningsmyndighet for gjelder følgende regelverk for bruk av droner:

Bruk av drone/modellfly er forbudt i Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker som følge av §3 punkt 6.2: «Bruk av motor på isbor, modellfly, modellbåt o.l er forbudt». Bruk av droner i nasjonalparken er derfor søknadspliktig.

I landskapsvernområdene og i Grøvelsjøen naturreservat har en ikke denne bestemmelsen i § 3 punkt 6.2 som omtalt over. Det er likevel ikke tillatt med aktivitet som skader verneverdiene, og ferdsel skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på landskap eller naturmiljø. Bruk av droner i landskapsvernområdene og Grøvelsjøen naturreservat er derfor ikke søknadspliktig.

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak og gi dispensasjon fra vernevedtaket dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, og dersom sikkerhetshensyn og hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig jf. §48 i naturmangfoldloven.

På bakgrunn av dette, samt hva andre verneområdestyrer har lagt til grunn, er det utarbeidet forslag til retningslinjer for behandling av dronesøknader i verneområdene som Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia har ansvar for.

For verneområdene med forbud mot bruk av droner kan det for ulike aktiviteter (herunder tamreindrift og oppsynsvirksomhet mv) vurderes å gi dispensasjon etter naturmangfoldlovens §48. Matrisen og retningslinjene som er veiledende for hvilke aktiviteter som kan få dispensasjon på vilkår, vil forhåpentligvis sørge for at en ikke måtte bruke mye tid på håndteringen av enkeltsøknader.

Generelt burde en bare gi dispensasjon der drone er nødvendig for oppdraget og nytten er dokumentert. Om alternativet er helikopter, skal drone benyttes dersom mulig.

Forslag til retningslinjer

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia delegerer behandling av kurante saker om bruk av drone til nasjonalparkforvalterne. Kurante saker er i dette tilfellet saker der lov, forskrifter og retningslinjer entydig avgjør hva som blir utfallet. Følgende retningslinjer skal følges for Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker:

Retningslinjer

1. Vurdering av ulike typer søknader.

Type søknad	Vurdering	Vilkår ved ja/grunnlag for avslag
Forskning, natur-dokumentasjon	Ja, men på vilkår	Styre unna sårbare områder og perioder. Se vedlagte kriterier ved dispensasjon pkt 2.
Overvåking	Ja, men på vilkår	Styre unna sårbare områder og perioder. Se vedlagte kriterier ved dispensasjon pkt 2.
Reindrift	Ja, men på vilkår	Styre unna sårbare områder og perioder. Se vedlagte kriterier ved dispensasjon pkt 2.
Forvaltning av verneområder	Ja, men på vilkår	Styre unna sårbare områder og perioder. Se vedlagte kriterier ved dispensasjon pkt 2.
Naturprogram, Formidling av verneområdene	Ja, men på vilkår	Styre unna sårbare områder og perioder. Se vedlagte kriterier ved dispensasjon pkt 2.
Nyhetsformidling	Strengt vilkår	Må være av stor allmenn interesse. Se kriterier

		vilkår ved dispensasjon pkt 2.
Reiseliv, overordna markedsføring	Nei, krav til samordna søknad fra reiselivsdestinasjon	Ikke markedsføre aktiviteter i sårbare områder. Kan gå utover verneverdiene og det er derfor ikke grunnlag for å bruke §48.
Enkeltbedrift	Nei	Presedensvirkning jf. nml § 10 samlet belastning. Kan legges til områder utenfor nasjonalparken eller benytte andre opptaksformer som ikke trenger tillatelse.
Arrangement/konkurranser		
Turdokumentasjon for grupper		
Private turer, filmer for sosiale media		
Underholdningsprogram		
Spillefilm, Reklame		

2. Kriterier for å kunne gi dispensasjon i Femundsmarka nasjonalpark og Gutulia nasjonalpark.
 - a. Bruk av droner må dersom det er mulig utøves utenom hekke- og yngletid, dvs. utenom perioden 1.mars – 15. juli. Andre perioder vurderes konkret i forhold til om det gir forstyrrelser av dyrelivet.
 - b. Det forutsettes at ved bruk av droner så skal det tas særlig hensyn til reindriften slik at risiko for forstyrrelser unngås. Geografisk område skal begrenses på kart, sårbare områder skal unngås.
 - c. Reindriften kan få dispensasjon for inntil 4 år om gangen. Bruken avgrenses til perioden juni-november, med forutsetning om en felles søknad fra det hvert enkelte reinbeitedistrikt. Geografisk område skal begrenses på kart, sårbare områder skal unngås.
 - d. For reindriften kan det ved spesielle behov gis tillatelse i perioden desember-mai.
 - e. Søker er pliktig til å innhente nødvendige tillatelser fra grunneier og følge Luftfartstilsynets regler for bruk av droner
 - f. Ved publisering av film og bilder skal det gå klart fram at det er gitt tillatelse fra nasjonalparkstyret.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/9927

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	32/2020	16.09.2020

Høring av besøksstrategi for Femundsmarka nasjonalpark

Innstilling til vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vil med dette oversende utkast til besøksstrategi for Femundsmarka på høring, med en to måneders frist for tilbakemelding.

Saksdokumenter (følger saken)

Forslag til besøksstrategi for Femundsmarka nasjonalpark og tilgrensede landskapsvernområder.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia behandlet i møte den 04. mars 2020 utkast til besøksstrategi for Femundsmarka nasjonalpark, og det ble fattet følgende vedtak:

«Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia tar det framlagte forslaget til besøksstrategidokument til etterretning. Styret mener at dokumentet er godt gjennomarbeidet og kan legges til grunn for den formelle oversendelsen til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang.

Styret får tilsendt forslaget til dokument til gjennomlesning og for eventuelle kommentarer etter eventuelle justeringer/endringer som følge av direktoratets gjennomgang før det sendes ut på høring.»

Arbeidet med besøksstrategien er resultatet av et arbeid som startet i 2019 og det har gjennom prosessen vært samarbeid med Faglig rådgivende utvalg (FRU), blant annet gjennom en større idédugnad og gruppearbeid som ble gjennomført i mars. Forut for dette arbeidet er det gjennomført flere faglige registreringer og utredninger, både med hensyn til verneverdier, sårbarhet og brukerinteresser. Formålet med dette arbeidet har vært å styrke kunnskapsgrunnet for arbeidet med besøksstrategien.

Besøksstrategien bygger blant annet på den vedtatte forvaltningsplanen for Femundsmarka nasjonalpark med tilgrensende landskapsvernområder. Den er et likestilt tillegg til forvaltningsplanen. Besøksstrategien er bygd opp slik at den skal kunne stå på egne bein. Ved rullering av forvaltningsplanen vil besøksstrategien bli vurdert innarbeidet som et vedlegg til denne.

Miljødirektoratet har nå foretatt en faglig gjennomgang av besøksstrategien og den har blitt godkjent for videre behandling. Det er foreslått noen mindre presiseringer og justeringer som beror på at tidsaspektet nå er justert. Tiltaksplanen bør også justeres noe i forhold til realistisk tidspunkt for gjennomføring av de ulike tiltakene. Besøksstrategien er derfor klar til å sendes ut på en bred høring. Det er aktuelt å sende dokumentet til alle berørte kommuner og berørte offentlige organ, lokale interesseorganisasjoner og grunneiere, samt reiselivsorganisasjoner og utvalgte større reiselivsaktører.

Besøksstrategien er et omfattende dokument, det kan derfor være aktuelt å presisere at det er ønskelig med tilbakemelding på noen problemstillinger:

- Synspunkter på tilretteleggingstiltak i Femundsmarka, som merking av stier, gangbaner/ klopper, og utkjøring av ved til åpne buer og leirplasser. Bør dette ha samme omfang som i dag, eventuelt mer eller mindre?
- Etablering av innfallsporter til Femundsmarka. Det er foreslått tre innfallsporter, er det synspunkter på dette, eventuelt forslag til endring med flere eller færre.
- Informasjon om verneområdet og vernebestemmelsene. I hvilken grad bør det satses på fysisk informasjon i og omkring verneområdet, eller bør mer informasjon være basert på hjemmesider og sosiale medier?
- Tema for formidling til besøkende – er det noe de besøkende savner av informasjon? Hva ønsker folk å vite mer om i formidlingen av området?
- Hvordan kan man på en enda bedre måte ivareta verneformålet i området, samtidig som de besøkende får en god opplevelse?

Det bør være en god høringsfrist på dokumentet, minimum høringsfrist er på 6 uker. For å sikre alle berørte instanser mulighet til å uttale seg bør høringsfristen settes til to måneder.

Etter høringsrunden skal besøksstrategien bearbejdes, før den på nytt behandles av nasjonalparkstyret og deretter sendes over til Miljødirektoratet for endelig godkjenning.

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2020/8684

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	33/2020	16.09.2020

Klagesak fra Svahken sijte - Organiserte turer i Femundsmarka nasjonalpark - Lars Monsen Femund Lodge

Innstilling til vedtak:

På bakgrunn av de nasjonale føringene om at ferdsel til fots skal være tillatt i nasjonalparken, den praksis/presedens som er skapt ved tilsvarende saker og denne sakens omfang så velger Nasjonalparkstyret og avvise klagen fra Svahken sijte.

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia opprettholder dispensasjon til Lars Monsen Femund Lodge for guidede turer i henhold til § 3 punkt 4.2 i vernebestemmelsene for Femundslia landskapsvernområde, Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003 og Gutulia nasjonalpark av 10.09.2004. Tillatelsen må medbringes og kunne fremvises under turene. Dispensasjonen gjelder denne sesongen på barmark fra 10.08.2020 og er gyldig fram til 31.10.2020.

Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Opplegget forutsettes å være i tråd med det som er angitt i søknaden og med fokus på sporløs ferdsel.
- Ferdsele må foregå hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på naturmiljø eller kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres.
- Det må tas nødvendige hensyn til at det er beiteområder for tamrein. Ved observasjon av tamrein er arrangør ansvarlig for at den enkelte deltaker og gruppa samlet opptre på en slik måte at reinen ikke forstyrres.
- Det er ønskelig med en rapportering etter sesongen. Denne må inneholde informasjon om omfanget/antall turer, hvor mange deltakere det har vært og hvilke områder/traseer som er benyttet.
- Brudd på vernebestemmelse, retningslinjene i forvaltningsplan og vilkårene i dette vedtaket vil kunne medføre at tillatelsen trekkes med umiddelbar virkning.

Saksdokumenter (følger saken)

Epost med søknad om organisert ferdsel fra Lars Monsen Femund Lodge av 25.07.2020

Vedtak om dispensasjon for organisert ferdsel av 03.08.2020

Epost med spørsmål fra Svahken sijte av 17.08.2020

Klage fra Svahken sijte på vedtak om dispensasjon for organisert ferdsel av 21.08.2020

Epost med svar fra nasjonalparkforvalter på spørsmål fra Svahken sijte av 26.08.2020

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret mottok søknad fra Lars Monsen Femund lodge den 25.07.2020 om tillatelse til å gjennomføre organiserte turer i Femundsmarka og Gutulia nasjonalparker og Femundslia landskapsvernområde.

På bakgrunn av at første søknad var kort, ble bedt om mer detaljerte opplysninger om opplegget og dermed en mer utfyllende søknad.

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia ved delegert myndighet behandlet denne saken og fattet følgende vedtak:

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia vil ved delegert myndighet gi dispensasjon til Lars Monsen Femund Lodge for guidede turer i henhold til § 3 punkt 4.2 i vernebestemmelsene for Femundslia landskapsvernområde, Femundsmarka nasjonalpark av 21.02.2003 og Gutulia nasjonalpark av 10.09.2004. Tillatelsen må medbringes og kunne fremvises under turene. Dispensasjonen gjelder denne sesongen på barmark fra 10.08.2020 og er gyldig fram til 31.10.2020.

Dispensasjonen ble gitt med følgende vilkår:

- Opplegget forutsettes å være i tråd med det som er angitt i søknaden og med fokus på sporløs ferdsel.
- Ferdselen må foregå hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på naturmiljø eller kulturminner. Dyrelivet må ikke forstyrres.
- Det må tas nødvendige hensyn til at det er beiteområder for tamrein. Ved observasjon av tamrein er arrangør ansvarlig for at den enkelte deltaker og gruppa samlet opptrer på en slik måte at reinen ikke forstyrres.
- Det er ønskelig med en rapportering etter sesongen. Denne må inneholde informasjon om omfanget/antall turer, hvor mange deltakere det har vært og hvilke områder/traseer som er benyttet.
- Brudd på vernebestemmelse, retningslinjene i forvaltningsplan og vilkårene i dette vedtaket vil kunne medføre at tillatelsen trekkes med umiddelbar virkning.

Klagen

Svahken sijte oversendte i et brev av 21.08.2020 en klage på vedtaket. Klagen stilles til Miljødirektoratet, men skal i første instans behandles i nasjonalparkstyret. Hovedinnholdet i klagen fra Svahken sijte er at de er uenig i utfallet og at vedtaket er ugyldig av flere grunner. De mener i klagen at dette ikke er å anse som en kurant sak og at det derfor skulle vært behandlet av selve Nasjonalparkstyret, ikke ved delegert myndighet.

Svahken sijte mener at de i dette tilfellet skulle ha vært varslet og fått anledning til å uttale seg om saken før vedtak ble fattet. Dette med bakgrunn i at de er bruksrettighetshaver i området og dermed må sees som en part i saken.

Svahken sijte mener at det er stilt et for generelt og ganske intetsigende vilkår om at det skal tas hensyn til reindriften, uten at dette på noen måte er konkretisert og knyttet til distriktets faktiske driftsmønster. De tillegger at vedtaket ikke kan sees å sette noen begrensninger på omfanget/antallet guidede turer med utenlandske turister som kan gjennomføres. Heller ikke søknaden antyder noen grenser her. De sier at ettersom det er en kjensgjerning at menneskelig aktivitet skremmer rein, underbygger dette at beslutningsgrunnlaget er mangelfullt.

Svahken sijte ber om at klagen gis oppsettende virkning.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven (NML)

Femundslia landskapsvernområde

Formålet med opprettelsen av Femundslia landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget naturlandskap i tilknytning til Femundsmarka nasjonalpark. Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Området skal kunne nyttes til reindrift. Iveretakelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

§3 pkt.4.2 Ferdse

«Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf forvaltningsplanen.»

Den foreslåtte aktiviteten vil være i regi av et kommersielt selskap og kommer derfor ikke inn under unntaksbestemmelsene.

Femundsmarka nasjonalpark

«Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt fjell- og skogområde. • å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer

å bevare det biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelser gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

§3 pkt.4.2 Ferdsl

«Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf forvaltningsplanen.»

Den foreslåtte aktiviteten vil være i regi av et kommersielt selskap og kommer derfor ikke inn under unntaksbestemmelsene.

Gutulia nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Gutulia nasjonalpark er:

å bevare et i det vesentlige urørt skog-, myr- og fjellområde,

å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

å verne om kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne nyttes til reindrift.

§3 pkt.4.2 Ferdsl

«Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger. Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten, jf forvaltningsplanen.»

Den foreslåtte aktiviteten vil være i regi av et kommersielt selskap og kommer derfor ikke inn under unntaksbestemmelsene.

Vurderinger

Søker har kjøpt Femund fjellstue i Elgå. De har som mål å tilby overnatting og mat, gjerne i kombinasjon med naturopplevelser, gjerne ferdige pakker av ulik varighet, typisk 3-7 døgn. Det blir villmarkskurs, firma-samlinger, fiske i typisk sportsfiske-riggede småbåter på Femunden, utleie av packrafts og kanoer. Mye vil foregå på lodgen og Femunden, men det er naturligvis sterkt ønskelig for søker personlig og Femund Lodge sine nøye utvalgte, erfarne guider å kunne gjennomføre guidede turer i nasjonalparkene Femundsmarka og Gutulia.

Søker oppgir at formålet med disse guidede turene er å tilby fantastiske naturopplevelser i disse flotte naturområdene, og sikre sunn drift av Femund Lodge — med positive ringvirkninger for alle i Elgå og resten av Engerdal kommune, hele Trøndelag og Innlandet. Høyere omsetning og økt renommé for alle.

Det påpekes fra søker hvor viktig sporløs ferdsel er for han. Kundene skal kurses i det å etterlate færrest mulig spor. Det gjelder å ta med søppel tilbake, alt fra å plukke opp en liten brukt fyrstikk eller rense bålplassen for rester av aluminiumsfolie (fra Real Turmat o.l) det gjelder toalettbesøk, sinking av ved, kanskje ikke fyre bål i det hele tatt hvis det er for tørt, kort sagt helhetlig tenkning rundt riktig friluftsliv fra start til mål.

Kundene vil gå, padle, bli slitne, lære seg å restituere kroppen, lage egen mat, lære å orientere, fyre bål og bruke kokeapparater med vett, ikke etterlate spor, ta med seg søpla hjem, ta vare på turkameratene, ikke ta sjanser, ta hensyn til dyre- og plantelivet, fiske, steike sin egen ørret, fotografere, ta vare på hundene, kort sagt nyte friluftslivet på den typiske gode, norske måten.

Søker ser for seg guidede turer hele året. Sommersesongen er viktigst, fra starten av juni til slutten av september, med kanoer, packrafts eller til fots. Som alltid når fjellturer planlegges vil det bli tatt hensyn til reindrifta, altså unngå områder der reinsdyrflokkene beiter, og spesielt der de kalver. Søker regner med å opprette kontakt med de lokale samene, slik at det alltid kan være en dialog om hvor turene ikke skal legges.

Det ble derfor søkt om 3 ulike typer organiserte turer på barmark:

1. Turer langs vassdragene Røa og Mugga på sommerføre. Båt til utløpet, gå inn til grensa, packraft eller kano ned elva, båt tilbake til lodgen.
2. Fotturer til toppen av Store Svuku, via Svukuriset. Hele året.
3. Fottur i Gutulia nasjonalpark. Typisk dagstur.

Det ble også søkt om guidede turer langs de allerede etablerte scooterløypene inn i retning Øvre Roasten og Grøtåa, men søker påpeker at hvis dette må diskuteres med reindriften, kan det tas i neste omgang. Dette haster altså ikke.

Det ble gjort en klar vurdering på at dette kunne behandles som en kurant sak. En sak regnes som kurant når lov, forskrift, forvaltningsplan, retningslinjer fra styret eller

presedens (tidligere, tilsvarende vedtak) entydig avgjør hva som skal bli utfallet. I dette tilfellet gjelder det dispensasjon for organiserte turer i områder hvor det ferdes mye folk fra før i aktuell periode. Det er utenfor sårbare områder og sårbar periode for dyrelivet og for reindrifta. Reindrifta har selv påpekt at sårbar periode i barmarkssesongen, er fra Sankthans til 15.juli.

Det er skapt en presedens for at søknader om organisert ferdsel til fots, utenfor sårbare områder/perioder, i korte tidsrom, utenfor vinterhalvåret skal gis dispensasjon. Det er svært aktuelt å nevne at det har blitt fattet flere vedtak om å gi dispensasjon i slike kurante saker, både av nasjonalparkstyret selv og ved delegert myndighet. Saksbehandler i denne saken behandlet denne saken i tråd med tidligere praksis. Både med tanke på delegert myndighet, høring og at det ble gitt en dispensasjon.

Det er tidligere presisert av Miljødirektoratet at ferdsel til fots er tillatt i nasjonalparken og at det er en svært høy terskel for å begrense dette. Det må i så fall begrunnes i at det er sårbare områder eller perioder på året. Eksempelvis vil yngleperioder på vårparten kunne være en slik sårbar periode. Dette vil da også kunne komme i konflikt med tidspunkt for reinkalving. Tidsrommet berører heller ikke reindriftas periode for kalvemerking, da dispensasjonen kun gjelder for en begrenset periode på høsten.

Det er ikke gitt en flerårig tillatelse, men kun for en begrenset periode. Et av vilkårene er også ønsket om rapportering, slik at vi kan få et bedre beslutningsgrunnlag for eventuelt framtidige søknader om tilsvarende opplegg.

Det er viktig å merke seg at det ble gitt dispensasjon for en kort tidsperiode på 2,5 måned. I flere andre tilfeller så har det blitt gitt en mye lengre tillatelse, gjerne fra 2-4 år. Svahken sijte mener at det ikke kommer klart fram en begrensning i antall deltakere. I søknaden presiseres det at de har en kapasitet på 8 personer ved bruk av kano og 16 personer til fots. I et av vilkårene som ble stilt, så står det at det er en forutsetning at opplegget er i tråd med søknaden.

Det er i vedtaket satt et vilkår om at reindrifta skal hensyntas. Denne formuleringen er helt i tråd med formuleringene Miljødirektoratet har brukt ved avgjørelser i tilsvarende saker.

Kravet om oppsettende virkning blir ikke tatt til følge siden vedtaket gjelder en kort periode, tiltaket er vurdert til å ikke ha en nevneverdig negativ konsekvens for verneverdiene og tillatelsen har allerede løpt én måned.

Angående høring så er det i Femundsmarka nasjonalpark en praksis på å sende saker på høring til reindrifta, dersom dette har et visst omfang og vil berøre deres aktivitet. Vi er kjent med at denne typen søknader ikke nødvendigvis sendes til høring i andre verneområder der det er reindrift. Svahken sijte henviser bla til kalvingsområder, men denne søknaden er ikke innenfor kalvingsperioden, heller ikke tidspunktene for kalvemerking. Men foregår på et tidspunkt der det allerede er ferdsel i området, av et betydelig omfang.

Det ble søkt om tre ulike turer på barmark, og også mulighet for turer på vinteren med hundespenn. Det ble tydelig formidlet til søker om at aktiviteter på vinteren, vil måtte kreve nærmere avklaringer og dialog med reindrift. I flere andre dispensasjoner som er gitt, så er det også gitt tillatelse til organisert ferdsel til fots/ski på vinteren. Det vil si at det i denne saken ble gitt en strengere dispensasjon enn tidligere.

Avslutningsvis så er det viktig å bemerke at nasjonalparkstyret ved tilsvarende saker har uttalt seg positivt til ansvarlige opplegg med guidede turer i nasjonalparken. Da man gjennom turer med guide kan sikre seg at det formidles god kunnskap om verneområdet, hensyn til natur og dyreliv, hensyn til reindrift og ikke minst sikkerhet. Det er ikke gitt at alle som besøker våre områder har denne kunnskapen når de oppsøker området. Vi har så langt ikke hatt dårlig erfaring med slike guidede opplegg. Dette er også erfaringen fra andre verneområder.

ST 34/2020 Eventuelt